

*Norsk Matematisk Forening
Norsk Kjemisk Selskap
Norsk fysikklærerforening/Norsk Fysisk Selskap
Norsk biologiolympiade
Geofagolympiaden
Norsk informatikkolympiade*

*v/Ellen K. Henriksen
Fysisk institutt
Postboks 1048 Blindern
0316 Oslo*

Olympiader i biologi, fysikk, geofag, kjemi, matematikk og informatikk Skoleåret 2017/2018

Norske elever deltar hvert år i internasjonale olympiader i biologi, fysikk, kjemi, matematikk, geofag og informatikk. Målet er å stimulere skoleelever med interesse for realfag til å fortsette arbeidet med fagene. Det legges stor vekt på verdien av faglig og sosialt samvær med jevnaldrende fra mange land. Vi ser på uttakingsprøver, treningsopphold ved universitetene, og selvsagt selve den internasjonale olympiaden, som en fin måte å stimulere interessen for realfagene på.

For at disse arrangementene skal kunne gjennomføres på en best mulig måte, har vi i likhet med tidligere år laget en samlet plan for de fem olympiadene. Vi håper det vil være til hjelp for de enkelte skolene i forbindelse med planleggingen og avviklingen av uttakingsprøvene som skal avholdes. Uttakingsoppgavene inneholder sentralt stoff fra læreplanene i de respektive fagene, og oppgavene vil være relevante å bruke i deler av undervisningen ved senere anledninger.

Biologiolympiaden

1. runde:

En fritt valgt dag i løpet av ukene 40-42 (2. - 20. oktober 2017)

Tid: 45 minutter.

Oppgavene skal kunne besvares på bakgrunn av Biologi 1 og Naturfag. Besvarelsene rettes av skolens Biologilærere og resultater sendes til Biologiolympiadekomiteen. 1. runde består kun av flervalgsoppgaver. De 50-100 beste, avhengig av antall deltagere, kommer videre til runde 2.

2. runde:

Mandag 22. januar 2018.

Tid: 90 minutter.

Oppgavene skal kunne besvares på bakgrunn av hele pensum i Biologi1 og Biologi2. Besvarelsene sendes inn og rettes av Biologiolympiadekomiteen. Skoler som har store problemer med å avholde prøven den dagen bes å ta kontakt med Malin Benum Røe og få avtalt en annen dato i forkant.

Norsk finaleuke

Uke 12 (19. – 23. mars 2018)

De 16 beste fra 2. runde inviteres til en ukes kurs ved Institutt for Biovitenskap, Universitetet i Oslo.

Oppholdet avsluttes med en siste uttaksprøve (norsk finale) der de 4 deltakerne til den internasjonale finalen blir tatt ut.

Treningsleir

Uke 26 (25.-28. juni 2018)

De fire beste elevene fra den norske finalen inviteres tilbake for en ukes intensiv trening ved Institutt for Biovitenskap, Universitetet i Oslo. I løpet av denne uken vil deltakerne bli lært opp i teori og praktiske oppgaver som vil være aktuelt for den internasjonale finalen.

Internasjonal finale:

Juli 2018 i Shiraz, Iran

Kontaktperson:

Malin Benum Røe, Institutt for biovitenskap, UiO, m.b.roe@ibv.uio.no

Viktig informasjon:

For å delta i Biologi-OL må en kontaktperson fra skolen meldes inn til Biologiolympiadekomiteen. Dette gjøres ved å sende navn på skole og kontaktperson til m.b.roe@ibv.uio.no. Biologi-OL oppgaver sendes bare ut elektronisk til de skoler som står på vår kontaktliste. Se vår hjemmeside www.mn.uio.no/ibv/om/biologi-ol/ for mer informasjon om Biologi-OL.

Kjemiolympiaden**1. runde:**

En fritt valgt dag i løpet av ukene 40-42 (2. - 20. oktober 2017)

Tid: 90 minutter.

Oppgavene skal kunne besvares på bakgrunn av Kjemi1. Besvarelsene rettes av skolens kjemilærere og resultater sendes til Kjemiolympiadekomiteen. 1. runde består kun av flervalgsoppgaver. De omlag 150 beste i 1. runde får tilbud om å delta i 2. runde. De 50 beste i 1. runde er med i trekning om fire plasser for deltagelse på Berzeliusdagarna i Stockholm i januar/februar 2018.

2. runde:

Onsdag 24. januar 2018.

Tid: 180 minutter.

Oppgavene skal kunne besvares på bakgrunn av Kjemi1 og Kjemi2. Besvarelsene rettes av Kjemiolympiadekomiteen. Skoler som har store problemer med å avholde prøven den dagen bes å ta kontakt med Hans-Petter Hersleth, og få avtalt en annen dato i forkant.

Treningsleir og norsk finale

Uke 11 (12.-16. mars 2018)

De 16 beste fra 2. runde inviteres til en ukes kurs ved Kjemisk institutt, Universitetet i Oslo.

Oppholdet avsluttes med en siste uttaksprøve (norsk finale) der de 4 deltakerne til den internasjonale finalen blir tatt ut.

Nordisk finale:

Juli 2018, Norge

Internasjonal finale:

Juli 2018, Tsjekkia og Slovakia

Kontaktpersoner:

Hans-Petter Hersleth, Institutt for biovitenskap, UiO, h.p.hersleth@ibv.uio.no

Bjørn Dalhus, Institutt for klinisk biokjemi, Rikshospitalet, bjorn.dalhus@medisin.uio.no

Viktig informasjon:

Kjemi-OL oppgaver sendes bare ut elektronisk til de skoler som står på vår kontaktliste. Alle skoler på vår kontaktliste finner du på våre internettsider. Dersom din skole ikke står på vår liste og dere ønsker å få tilsendt årets oppgaver, sender dere en e-post til bjorn.dalhus@medisin.uio.no hvor dere oppgir navn på skolens kontaktperson for kjemi-OL. Oppgavene sendes ut en uke i forveien.

Se også: <http://www.kjemiolympiaden.no/>

Fysikkolympiaden

1. runde:

En fritt valgt dag i løpet av ukene 43 og 44, 2017.

Tid: 90 minutter.

”Pensum” til 1. runde er Fysikk 1 pluss bevegelsesmengde- og energibevaring fra Fysikk 2.

Besvarelsene rettes av skolens fysikklærere og resultater sendes til Fysikkolympiadekomiteen.

De ca. 60 beste i 1. runde får tilbud om å delta i 2. runde.

Fysikk-OL-oppgavene blir bare sendt ut elektronisk til skolene. Alle skoler som har deltatt tidligere, får automatisk tilsendt oppgavene. Nye skoler som ønsker å delta, kan sende en e-post til e.k.henriksen@fys.uio.no med navn på skolens kontaktperson. Oppgavene sendes ut ca. én uke i forveien.

2. runde:

Tirsdag 6. februar, 2018.

Tid: 180 minutter.

”Pensum” er Fysikk 1 pluss mekanikk fra Fysikk 2. Besvarelsene rettes av Fysikkolympiadekomiteen.

Skoler som har store problemer med å avholde prøven den dagen, bes å ta kontakt med arrangør og få avtalt en annen dato.

Kurs og norsk finale:

Uke 12, 19. – 23. mars 2018

De 17-20 beste fra 2. runde får tilbud om en ukes kurs ved Fysisk institutt, Universitetet i Oslo.

Oppholdet avsluttes med en siste uttaksprøve, **norsk finale**, der de 5 deltakerne til den internasjonale finalen blir tatt ut.

Internasjonal finale:

Avholdes i Portugal i juli 2018.

Kontaktperson:

Ellen K. Henriksen, Fysisk institutt, UiO. Tel: 22857886 e-post: e.k.henriksen@fys.uio.no

Se også <http://www.mn.uio.no/fysikk/forskning/grupper/skolelab/fysikk-ol/>

Abelkonkurransen (Matematikk)

1. runde:

Torsdag 9. november 2017.

Tid: 100 minutter.

Besvarelsene rettes av skolens matematikklærere, og resultatene, sammen med elevenes svarark, sendes Abelkonkurransen.

De 10 % beste fra 1. runde går videre til 2. runde.

2. runde:

Torsdag 11. januar 2018.

Tid: 100 minutter.

Besvarelsene rettes av skolens matematikklærere, og resultatene, sammen med elevenes svarark, sendes Abelkonkurransen. De 20 med høyest samlet poengsum fra 1. og 2. runde går videre til finalen.

Kurs og Abelfinalen:

Finalen avholdes ved NTNU i Trondheim. Det blir trening og selve finalen i uke 10, 3. – 7. mars, med selve finalen tirsdag 6. mars.

Kontaktperson:

Harald Hanche-Olsen, NTNU, Institutt for matematiske fag

E-post: post@abelkonkurransen.no

Telefon: 73593525

Mer informasjon på <http://abelkonkurransen.no>

Geofagolympiaden

Frist for skolene til å registrere seg på www.geologi.no/geofag: 2. oktober.

Oppgaver med fasit sendes skolene i løpet av uke 40: innen 9. oktober.

Påmelding til geofag-OL 2018 foregår på www.geologi.no/geofag. Resultatene fra skolene på 1. og 2. runde sendes til 1. amanuensis Kikki F. Kleiven, Institutt for Geovitenskap, UiB, Allegaten 41, 5007 Bergen, epost: kikki@uib.no merket "geofag-OL 2018".

1. runde (lokalt):

Skolene må velge dag for gjennomføring av 60. min. prøve i løpet av ukene 42 - 44: 16. oktober til 3. november. Frist innsending resultat til UiB: 20. november 2017. De om lag 100 best i 1. runde får tilbud om å delta i 2. runde, og skolene får beskjed innen 8. januar.

Geofag OL-oppgavene blir bare sendt ut elektronisk til skolene. Alle skoler som har deltatt tidligere, får automatisk tilsendt oppgavene. Nye skoler som ønsker å delta, kan sende en e-post til ann.mari.husaas@geologi.no og oppgi navn på skolens kontaktperson. Oppgavene sendes ut ca. én uke i forveien.

2. runde:

Oppgavesett og fasit sendes de kvalifiserte skolene innen 19. januar og prøven gjennomføres 31. januar. Resultatene sendes komiteen innen 9. februar. Komiteen setter opp resultatliste, og inviterer de omlag 16 beste til å delta på treningsleir/kvalifisering hvorfra de fire beste vil representere Norge i geofag-OL i Japan.

Treningsleir og norsk finale:

De 16 beste inviteres innen 23. februar til finalekurs med tre dagers varighet (18. - 21. mars) på Institutt for Geovitenskap, UiB. Kurset avsluttes med en essaybasert finaleprøve, der det tas ut fire deltakere til den internasjonale olympiaden.

Internasjonal finale:

Avholdes i Pakistan i august-september 2018

Kontaktpersoner:

John-Erik Sivertsen, tlf: 99484777 – epost: john-erik.sivertsen@skole.rogfk.no

Ann Mari Husås NGF, tlf: 73 90 40 68 / 928 32 253 – epost: ann.mari.husaas@geologi.no

Se også <http://geologi.no/index.php/geofag/geofag-ol>

Informatikkolympiaden

1. runde:

En fritt valgt dag i løpet av uke 46, 2017

Tid: 90 minutter.

1. runde består av flervalgsoppgaver som rettes av skolene. Oppgavene vil handle om generelle dataferdigheter, logikk, kombinatorikk, problemløsning og enkel programmering. De 100 beste går videre til 2. runde. NB! De lærerne som ønsker å arrangere NIO på sin skole må registrere seg på www.nio.no/pamelding senest 1. november for å få tilsendt materialer.

2. runde:

Hele uke 2, 2018 (online hele uka)

De som har kvalifisert seg kan bruke så mye tid de vil i løpet av denne uken til å skrive programmer i C, C++, Java eller Python som løser en samling med problemer som blir publisert i starten av uken. Besvarelsene leveres på en nettside, hvor de automatisk vil bli rettet ut ifra hvor korrekte og effektive programmene er. Arrangørene vil kunne svare på programmeringstekniske spørsmål og bistå med å sette opp utviklingsmiljø. De 20-30 beste går videre til finalen.

Norsk finale:

15-18. mars 2018 i Bergen

Finalen foregår på Universitetet i Bergen. Deltagerne må skrive programmer i C, C++, Java eller Python som løser fire problemer ved hjelp av mest mulig effektive algoritmer, og besvarelsene vil automatisk bli rettet ut ifra korrekthet og effektivitet. De seks beste vil bli invitert til Nordic-Baltic Olympiad in Informatics. Fire deltakere vil bli invitert til International Olympiad in Informatics.

Kontaktperson:

Jan Arne Telle: 932 25 619

Benytt helst nio@nio.no for spørsmål, og se www.nio.no for mer informasjon.

Husk påmelding på www.nio.no/pamelding !(det er a, ikke å i nettadressen)

Som sagt håper vi at deltakelse i realfags-olympiadene vil stimulere våre elever til interesse for realfagene, og vi vil benytte anledningen til på forhånd å takke for godt samarbeid for å gjennomføre disse arrangementene.

Blindern, juni 2017

På vegne av Institutt for biovitenskap, Norsk Matematisk Forening, Norsk Kjemisk Selskap, Norsk Fysikklærerforening, Norsk geofagolympiade og Norsk informatikkolympiade

Ellen K. Henriksen
for Norsk fysikklærerforening

Hans-Petter Hersleth
Norsk Kjemisk Selskap

Harald Hanche-Olsen
Norsk Matematisk Forening

Malin Benum Røe
Norsk biologiolympiade

John-Erik Sivertsen
Geofagolympiaden

Jan Arne Telle
Informatikkolympiaden